

Małgorzata Milecka

"Conservator Cisterciense" 2012: 9-14
VII Trzebnica, 22-28 VII Wąchock

Hereditas Monasteriorum 1, 349-350

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Małgorzata MILECKA

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Conservator Cisterciense 2012: 9–14 VII Trzebnica, 22–28 VII Wąchock

W tym roku rozpoczął się cykl konferencji i warsztatów naukowych o wspólnej nazwie *Conservator Cisterciense*, których głównym organizatorem jest Komisja Historii Architektury Sakralnej PKN ICOMOS kierowana przez prof. Ewę Łuzyniecką. Celem przedsięwzięcia jest zwrócenie uwagi na niepokojący, czasami katastrofalny stan zachowania znaczących zabytków architektury, jakimi są opactwa cysterskie, które nadal funkcjonują jako siedziby zakonne lub posiadają nowych właścicieli. Naczelnym założeniem przedsięwzięcia jest coroczna organizacja warsztatów przynajmniej w dwóch zabytkach cysterskich i uczestnictwo w nich zespołów naukowych z czterech polskich ośrodków akademickich. Organizacja tych warsztatów jest możliwa dzięki gościnności właścicieli obiektów i – często – pomocy finansowej władz lokalnych. Głównym efektem warsztatów ma być wymiana doświadczeń i prowadzenie dyskusji na temat najważniejszych problemów konserwatorskich pojawiających się w danych opactwach. Do udziału w warsztatach zostali zaproszeni Ojcowie Cystersi i inni właściciele dawnych opactw, władze lokalne i przedstawiciele służb konserwatorskich oraz lokalnych społeczności.

W czasie warsztatów wykonuje się prace dokumentacyjne i projektowe z dziedziny konserwatorstwa. Wygłaszane są także odczyty i prelekcje dotyczące cysterskiego dziedzictwa, jego ochrony oraz promocji, przeznaczone dla wszystkich zainteresowanych tą tematyką. Podczas nich zwracana jest uwaga na wyjątkowe walory zabytkowych budowli cysterskich oraz związanego z nimi krajobrazu. Ważną rolę edukacyjną odgrywa także popularyzacja najnowszych metod badawczych i konserwatorskich. Uczestnicy warsztatów zapraszają do udziału w tych działaniach specjalistów z innych krajów. Takie interdyscyplinarne podjęcie istotnych zagadnień związanych z kulturą polską ułatwi poznanie ich w szerszej perspektywie. Prace wykonane w czasie trwania warsztatów będą każdorazowo prezentowane w czasie seminarium naukowego podsumowującego warsztaty i przekazane na rzecz opactwa jako materiał stanowiący podstawę do dalszych prac badawczych i projektowych. Tegoroczni uczestnicy warsztatów otrzymali dyplomy potwierdzające ich udział, a materiały seminaryjne i prezentacje prac będą publikowane w serii *Annales Universitatis Marie Curie-Skłodowska* w zeszycie specjalnym, przygotowywanym przez zespół redakcyjny z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

W 2012 r. podczas warsztatów z cyklu *Conservator Cisterciense* prace badawcze i projektowe były wykonywane przez cztery zespoły studentów, doktorantów i pracowników naukowych pod kierunkiem czterech prowadzących: prof. Ewy Łuzynieckiej z Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej, prof. Małgorzaty Mileckiej z Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, prof. Roberta Kunkla z Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej oraz prof. Aleksandra Piwka z Wydziału Architektury Politechniki Gdańskiej.

Pierwsze warsztaty odbyły się w dniach 9–14 VII 2012 r. na Śląsku w dawnym klasztorze cysterek, obecnie Sióstr Boromeuszek w Trzebnicy. Warsztaty mogły odbyć się dzięki pomocy Sióstr, które stworzyły uczestnikom doskonałe warunki do pracy i wymiany naukowej. Przedmiotem opracowania zespołów projektowych były: studium zagospodarowania terenu klasztoru, inwentaryzacja i studium programowo-funkcjonalne budynku bramnego „Dom Marii”, inwentaryzacja terenu i szaty roślinnej wirydarza św. Jadwigi i ogrodu zachodniego oraz analizy i koncepcje zagospodarowania wirydarza św. Jadwigi z ekspozycją relikwii średniowiecznego klasztoru. Warsztaty zostały zako-

zione prezentacją wykonanych opracowań i cyklem wykładów wygłoszonych w podsumowującym prace seminarium. E. Łużyńska omówiła architekturę cysterską na Śląsku. Przedmiotem wystąpienia M. Mileckiej było dziedzictwo sztuki ogrodowej cystersów, A. Piwek zajął się problematyką dublowania obiektów w dawnym kościele opactwa cysterskiego w Gdańsku-Oliwie, a Krystyna Klamińska omówiła dokonania Fundacji dla ratowania klasztoru Św. Jadwigi Śląskiej „By służyć” oraz ostatnio zrealizowane prace konserwatorskie w klasztorze Sióstr Boromeuszek w Trzebnicy.

Drugie warsztaty z cyklu *Conservator Cisterciense* zostały zorganizowane w dniach 22–28 VII 2012 r. na terenie małopolskiego opactwa i miasta w Wąchocku. Dzięki gościnności Ojców Cystersów i pomocy władz oraz mieszkańców Miasta i Gminy Wąchock, prace podczas warsztatów były owocne. Zespoły naukowe reprezentujące te same co w Trzebnicy ośrodki, uzupełnione zespołem z Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej pod kierunkiem R. Kunkla, zajęły się opracowaniem: studium funkcjonalno-przestrzennego rozbudowy budynku bramnego, inwentaryzacji terenu i szaty roślinnej wirydarza oraz ogrodu zachodniego. Przedmiotem analiz były także koncepcja przebudowy kruchty zachodniej oraz koncepcja aranżacji krużganków. W ostatnim dniu warsztatów odbyło się seminarium z wykładami i prezentacją prac wykonanych przez grupy projektowe. Cykl wykładowy otwierało wystąpienie Ojca przeora Wincentego Polka, który omówił duchowość zakonu cystersów. R. Kunkel zaprezentował architekturę cystersów małopolskich, a A. Piwek zajął się problematyką oliwską. M. Milecka w swojej prelekcji omówiła ogrody cystersów małopolskich filiacji Morimond. Burmistrz Miasta i Gminy Wąchock przedstawił realizowane przez gminę projekty rewitalizacji przestrzeni publicznych Wąchocka, a Janusz Cedro, świętokrzyski wojewódzki konserwator zabytków, przedstawił ogólnie ocenę prowadzonych projektów. Efekty prac studenckich i referaty wystąpień profesorów szczegółowo zostaną przedstawione na stronach w zeszycie specjalnym w serii *Annales Universitatis Marie Curie-Skłodowska*, jako sprawozdanie z badań. Forma taka jest planowana jako finalne podsumowanie każdego cyklu warsztatów oraz swoista promocja cysterskiego dziedzictwa i metod jego ochrony.

Dorota PIETRZKIEWICZ

Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych
Uniwersytet Warszawski

Konferencja naukowa *Zagarnięte – ukryte – poszukiwane – odzyskane*, Warszawa, 19–20 IX 2012 r.*

Zagadnieniom kradzieży, odnajdywania, przywracania i ochrony dziedzictwa kulturowego poświęcona była interdyscyplinarna konferencja *Zagarnięte – ukryte – poszukiwane – odzyskane*, zorganizowana przez Zakład Wiedzy o Książce Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego. W trakcie dwudniowych obrad (19–20 września) odbyło się 13 sesji, na

---

* Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012–2016. Scientific work financed by the Ministry of Science and Higher Education under the name of the “National Programme for the Development of Humanities” in the years 2012–2016.